

Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Základní škola Letohrad,
ulice U Dvora 745, okr. Ústí nad Orlicí**

U Dvora 745, 561 51 Letohrad

Identifikátor školy: 600 104 192

Termín konání inspekce: 1. – 5., 9. listopad 2004

Čj.:	J5-1061/04-5171
Signatura:	oj5cy110

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Letohrad, ulice U Dvora 745, okr. Ústí nad Orlicí, sdružuje úplnou základní školu (ZŠ) a školní družinu (ŠD). Žáci jsou z Letohradu a 9 obcí. Škola nadále využívá pro výuku vedle vlastních prostor i dvě odloučená pracoviště, část 1. stupně je v budovách původních škol v Orlicí a Kunčicích. V termínu inspekce bylo v 18 třídách vyučováno 419 žáků.

PŘEDMĚT INSPEKCE

- Personální podmínky vzdělávání v ZŠ (se zvláštním zřetelem na sledované předměty český jazyk, prvouka a přírodověda na 1. stupni, český jazyk, dějepis, občanská výchova a rodinná výchova na 2. stupni)
- Materiálně-technické podmínky vzdělávání v ZŠ (se zvláštním zřetelem na výše uvedené předměty 1. a 2. stupně)
- Průběh a výsledky vzdělávání v ZŠ (se zvláštním zřetelem na výše uvedené předměty 1. a 2. stupně)
- Rozšíření učebních plánů vzdělávacích programů pro základní vzdělávání v 7. ročníku

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Na 1. stupni ZŠ zajišťovaly sledovanou výuku vyučující splňující podmínky odborné a pedagogické způsobilosti (OPZ). Ze čtyř vyučujících českého jazyka na 2. stupni měly tři požadovanou kvalifikaci, jedna OPZ pro 1. stupeň. Dějepis vyučovala jedna učitelka s OPZ, druhá byla způsobilá pro výuku jiných předmětů. Občanskou výchovu vyučovaly tři učitelky s OPZ. Na výuce rodinné výchovy se podílely dvě učitelky s OPZ pro výuku jiných předmětů na daném stupni školy.

Organizační schéma školy jasně určuje hierarchii pracovních vztahů mezi zaměstnanci. Pravomoci delegovala ředitelka i na další pracovníky školy. Vypracované řády, směrnice, plány a stanovená pravidla umožňují účelné fungování školy a efektivní řízení jejího provozu. Vnitřní informační systém funguje převážně ústně při každodenních osobních kontaktech a na operativních poradách. Na odloučená pracoviště jsou předávány aktuální informace nejčastěji telefonicky. Kromě pedagogické rady jsou ve škole zřízena metodická sdružení. Úkoly jim stanovuje ředitelka školy konkrétní (kromě jiného sledování plnění osnov). Pracují neformálně.

Kontrolní činnost je úměrná velikosti školy. Hospitace jsou plánované časově i tematicky, podílejí se na nich kromě ředitelky i zástupce ředitelky, výchovná poradkyně a uvádějící učitelé. Závěry z kontrolní činnosti jsou jedním z východisek pro plánování další práce školy.

Vedení školy má stanovené priority jak ve výchovně-vzdělávacím procesu, tak v oblasti materiální a personální, plánování je funkční, cíle se postupně realizují.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků probíhá. V uplynulém roce se zaměřovalo v souladu s potřebami školy hlavně na zvýšení počítačové gramotnosti pedagogů a studium učitelů cizích jazyků (jiných odborných akcí se zúčastnila necelá polovina učitelského sboru).

Personální podmínky vzdělávání jsou velmi dobré.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Materiální vybavení učeben v hlavní budově je velmi dobré, používané prostory jsou funkční a estetické (pastelové malby, zánovní nábytek), žáci mají k dispozici dostatek učebnic

pomůcek. Vybavení odloučených pracovišť je zastaralé, zvláště učebny a další prostory v Kunčicích působí neútně, třídy jsou bez umyvadel, šatny mají žáci na studené chodbě. K pohybové relaxaci v průběhu velké přestávky žáci odloučených pracovišť využívají venkovní prostory kolem budov. Na hlavní budově jsou k relaxačnímu pobytu (ale i konzultacím či samostudiu) cíleně využívány prostorné chodby.

Při výuce žáci používali aktualizované učebnice a v některých hodinách (zvláště na 1. stupni) pracovní sešity. Kabinety v hlavní budově jsou vybaveny standardními pomůckami, inovace probíhá podle dohody metodických orgánů s vedením školy. Většina novějších nástěnných obrazů a map je umístěna ve třídách. Kabinety odloučených pracovišť se inovují minimálně s ohledem na budoucnost těchto budov. Školní knihovna obsahuje řadu titulů, její další rozvoj souvisí s finančními možnostmi školy.

Od minulé inspekce byla realizována přístavba hlavní budovy, škola získala dvě kmenové a pět odborných učeben s kabinety. Pro rozšíření šaten bylo využito existující atrium. Další výrazné zlepšení prostorových podmínek plánuje vedení školy ve spolupráci s dalšími partnery (město, sponzoři, sportovní oddíl). Materiálně-technické zázemí školy využívá i veřejnost.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání jsou dobré.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací program

Realizovaná výuka odpovídala zvolenému vzdělávacímu programu Základní škola, schválenému MŠMT ČR dne 30. dubna 1996 pod čj. 16 847/96-2 s platností od 1. září 1996, ve znění úprav a dodatků schválených dne 25. srpna 1998 pod čj. 25 018/98-22 s platností od 1. září 1998. Učební plány sedmých až devátých ročníků byly rozšířeny v souladu s platnou legislativou o jednu hodinu týdně. Učivo s tematikou ochrany člověka za mimořádných událostí bylo do výuky zařazeno. Ve školním roce 2004/2005 realizovala škola devět volitelných předmětů a čtyři nepovinné. Plnění učebních osnov ověřuje ředitelka spíše namátkově při hospitacích a osobními konzultacemi. Kontrolovaná dokumentace zachycovala průběh vzdělávání ne vždy průkazně (částečně obecné zápisy probírané látky v třídních knihách). Pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami byly vypracovány individuální vzdělávací programy. *Rozvrh hodin* odpovídal učebnímu plánu, vyhovoval i základním psychohygienickým zásadám. *Řád školy* je sepsán přehledně, podrobně. Postihuje důležitá pravidla práce školy. Informační systém vůči žákům i rodičům je účelný. Rodiče jsou informováni na pravidelných třídních schůzkách a běžnou písemnou formou (sešity a žákovské knížky). Školní aktuality připravují tradičně sami žáci v pravidelných školních rozhlasových zprávách.

Výchovné poradenství tvoří významnou součást činnosti školy. Kromě volby povolání a řešení výchovných problémů se orientuje v rámci protidrogové prevence i na akce jednorázové či dlouhodobějšího charakteru, které zpestřují běžnou výuku a doplňují výuku. Klima školy má převahu pozitiv a podporuje všeobecný rozvoj žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání na 1. stupni v předmětech český jazyk, prvouka a přírodověda

Výukové cíle hospitovaných hodin byly přiměřené, zohledňovaly aktuální stav žáků ve třídě. Kromě OPZ učitelek se na kvalitě sledovaných hodin pozitivně projevila i jejich zkušenost a zájem o zavádění nových forem práce.

Vybavení a prostornost většiny učeben v hlavní budově včetně uspořádání lavic přispívalo k aktivním činnostem žáků v hodinách. Všechny učebny měly podnětnou výzdobu, která často zobrazovala témata výuky. Ve většině hodin učitelky používaly názorné pomůcky (nástěnné obrazy, mapy, encyklopedie a další knihy, přírodniny, model vesmíru), ojediněle využily radiomagnetofon. Zařazení názorných pomůcek do výuky na pracovišti v Kunčicích bylo minimální.

Organizace sledovaných hodin byla většinou promyšlená, učitelky zadávaly pokyny, kterým žáci rozuměli. Volily frontální, skupinové i individuální metody práce. Průběžně zohledňovaly individuální dispozice žáků. V několika hodinách převládaly činnosti formy výuky se značnou aktivitou žáků. Ve většině hodin českého jazyka žáci procvičovali a opakovali probrané mluvnické učivo. S novými jevy byli seznamováni výkladem a vyvozením na základě poznatků dříve probraných. Hodiny čtení byly zaměřeny na rozvoj slovní zásoby a vyjadřování žáků, důraz byl kladen na správné čtení textu a porozumění jeho obsahu. Dostatek času byl věnován přípravě textu s vysvětlováním méně známých slov a slovních spojení. Využití referátů žáků a doporučení knih z Klubu mladých čtenářů přispělo pozitivně k zájmu o domácí četbu. Nechybělo vyprávění se žáky s ponecháním prostoru pro jejich vlastní vyjádření. Výuku učitelky zpestřovaly dramatizací textu, hádankami a písničkami.

V hodinách prvouky a přírodovědy převažovaly smysluplné činnosti s množstvím předávaných informací, které se vesměs opíraly o znalosti a zkušenosti žáků. Jednotlivé činnosti byly propojené a postupné. Výklad nového učiva navazoval na dříve probraná fakta, většinou byl doplněn zajímavostmi a širokým vyprávěním se žáky. Učitelky vhodně využily mezipředmětové vztahy, připomínaly bezpečnost žáků při různých situacích. Zvláště v nižších ročnících průběžně zařazovaly pohybově-relaxační činnosti.

Ve všech hodinách byli žáci motivováni v úvodních částech seznámením s cílem hodiny. Průběžná motivace často probíhala vyprávěním se žáky, navázáním na jejich zkušenosti a místní znalosti. V nižších ročnících učitelky uplatnily pohádkové postavy, říkanky a písničky. Ve většině hodin ověřovaly výchozí vědomosti, opakování učiva bylo smysluplné a směřovalo k pochopení vzájemných souvislostí. V hodinách nechybělo závěrečné shrnutí a zhodnocení práce žáků.

Komunikace učitelky se žáky byla založena na přirozené autoritě, jednání se žáky se vyznačovalo trpělivostí, tolerancí a klidným přístupem. Vyučující v hodinách vytvářely prostor pro diskusi, žáci měli možnost vyjádřit svůj názor. Ve všech hodinách i o přestávkách žáci dodržovali pravidla slušného chování.

Hodnocení žáků mělo většinou charakter pozitivní motivace. Učitelky průběžně kontrolovaly činnost žáků a po ukončení dané činnosti hodnotily jejich výsledky, snahu a pokrok. Hodnocení bylo vesměs zdůvodněné a objektivní.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech na 1. stupni byly velmi dobré.

Společenskovední předměty - český jazyk, dějepis

Výuku výše uvedených předmětů zajišťovaly čtyři učitelky. Probírané učivo vždy kontinuálně navazovalo na předcházející, cíle sledované výuky odpovídaly schopnostem žáků. Chybějící předepsaná odborná a pedagogická způsobilost neměla výrazný dopad na kvalitu vyučování. Úroveň výuky příznivě ovlivnil přístup vyučujících k předmětu a k žákům.

Ve většině hodin se prolínal řízený rozhovor s různými činnostmi. Učitelky využily skupinové práce či práce ve dvojicích, kdy do činnosti byli zapojeni téměř všichni žáci. Efektivní se jevila práce s textem nebo jinými zdroji informací (pracovní listy, encyklopedie, obrázky). Při vyvozování nových poznatků učitelky většinou spolupracovaly se žáky. Zvláště

v dějepise rozvíjely logické uvažování a myšlení žáků v souvislostech. Nechyběly nakopírované materiály, v historickém učivu žáci pracovali s nástěnnými mapami. Výuku v českém jazyku doplnil poslech ukázky z radiomagnetofonu.

V hodinách vedených tradičním frontálním vyučováním se všichni žáci aktivně nezapojovali. Některé části těchto hodin se staly pro žáky méně přitažlivými s nižší efektivitou výuky. Následné použití kooperativního způsobu výuky nepřineslo vždy efektivní zhodnocení nabytých poznatků, chyběla zpětná vazba.

Rekapitulace předchozího a obsah nového učiva, jeho aktualizace a mezipředmětové vztahy byly součástí motivační stránky vzdělávání. Vyučující oceňovaly snahu žáků, ne vždy však dokázaly využít aktuálního hodnocení jejich výkonu. Výuka byla vedena se zřetelem k pracovnímu tempu žáků. V závěru hodin bylo ojedinele provedeno shrnutí a stručné vyhodnocení práce.

Ve výuce bylo patrné i cílené směřování k jazykovému vzdělávání, rozvoji komunikačních kompetencí a kultivaci mluveného projevu. Převážně byl žákům poskytován prostor pro vyjádření vlastního názoru. Partnerský přístup vyučujících k žákům přispíval k příjemné pracovní atmosféře.

Průběh a výsledky vzdělávání byly velmi dobré.

Občanská výchova, rodinná výchova

Hospitované hodiny byly připravené, stanovené pedagogické cíle byly vhodně rozpracované. Na kvalitu hospitovaných hodin měla větší vliv volba metod a forem práce a stanovení vhodného zaměření hodin než absence OPZ v případě hodin rodinné výchovy.

Rodinná výchova i občanská výchova byly vyučovány v kmenových učebnách jednotlivých tříd. Žáci pracovali často s namnoženými texty, pracovními listy a v občanské výchově s učebnicemi.

Stavba většiny hospitovaných hodin byla pestrá, vhodně prolínaly frontální metody s činnostmi žáků ve dvojicích nebo skupinách. Učitelky účelně zařazovaly pedagogicky zaměřené relaxační hry, scénky a modelové situace. V úvodních částech hodin buď opakovaly minulou látku, nebo mapovaly vstupní znalosti pro výklad nové látky. Několik hodin občanské výchovy bylo zahájeno přednášením aktuálních zpráv, které žáci získali z denního tisku. Chyběla ale další práce s těmito informacemi, vysvětlení pojmů nebo uvedení souvislostí. Písemné opakování v jedné hodině občanské výchovy bylo zaměřeno téměř výhradně na naučené vědomosti, otázek na dovednosti nebo aplikace znalostí bylo jen minimálně. Zápisy v sešitech byly stručné, heslovité, někdy vhodně doplněné schémata. V jednom případě žáci vytvářeli zápis probraného učiva doplňováním neúplných vět dle předepsaného vzoru na tabuli.

Úvodní motivace byla ve většině hodin minimální, průběžně ale učitelky hojně využívaly dřívější znalosti žáků, aktualizaci učiva i příklady z praxe. Zdůrazňovaly případné mezipředmětové vztahy. Zájem o výuku podporovaly vhodně používané výše uvedené aktivizační metody práce, žáci pracovali s chutí.

Učitelky oslovovaly žáky výhradně jmény, atmosféra byla uvolněná, partnerská, ale pracovně tvůrčí. Žáci kromě jednoho případu ihned reagovali na pokyny nebo i drobná napomenutí učitelek (pouze v jedné hodině vyučující přistoupila na nekázeň žáků a větší část hodiny řídila v hluku). Učitelky dbaly, aby v hodinách promluvila většina žáků. Někdy vyučující méně vhodně reagovaly na první správnou odpověď žáků a tím omezovaly případnou další aktivitu ostatních. Na vznesené dotazy žáků odpovídaly ochotně, pro diskuse a vyjadřování oponentních názorů ale prostor cíleně nevytvářely.

Vyučující žáky průběžně dostatečně chválily a povzbuzovaly. V převážné části sledované výuky si učitelky ponechávaly rozhodovací roli o správnosti žakovských odpovědí, vzájemné

hodnocení nebo sebehodnocení žáků uplatňovaly jen výjimečně. Pouze ojediněle v závěrech hodin vynechaly shrnutí probraného učiva, hodnocení průběhu hodiny nebo pochvaly výrazněji spolupracujících žáků. Znalosti ověřovaly hlavně frontální formou.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech byly velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Za kritérium úspěšnosti práce považuje vedení školy uplatnění absolventů v dalším studiu a životě. Úroveň znalostí škola srovnává podle umístění žáků v soutěžích a olympiádách a také srovnávacími prověrkami v rámci paralelních tříd. Prospěchem se zabývají pedagogické rady, prováděn je rozbor písemností a výtvorů žáků. Rozsah, zaměření a metody autoevaluace umožňují škole získat informace o alespoň některých jevech v pedagogickém procesu. Zjištění se částečně promítají do přijímání opatření a plánování další činnosti školy.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Celkově měla úroveň vzdělávání a výchovy velmi dobrou úroveň.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Název uvedený ve *Zřizovací listině Základní školy Letohrad, U Dvora 745* ze dne 28. června 2001 není v souladu s názvem uvedeným v Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 14/11/2000 ze dne 24. listopadu 2000
- Ředitelka školy navýšila v souladu s pokynem MŠMT celkový týdenní počet vyučovacích hodin v 7. ročníku o jednu vyučovací hodinu. K realizaci využila variantu zařazení dalšího volitelného předmětu – společenskovedního semináře. Vyučování zajišťuje učitelka splňující podmínky odborné i pedagogické způsobilosti. Z analýzy dokumentace vyplynulo, že obsah výuky přináší částečný nárůst zátěže žáků, zvyšuje se poznatková část učiva. V hospitovaných hodinách se vyučující zabývala jedním z průřezových témat. Používané formy a metody práce nevedly k aktivizaci žáků ani nepodporovaly činnostní učení.
- V průběhu inspekce byla uskutečněna tematicky zaměřená inspekce *Autoevaluace základních a středních škol*.
- Škola organizuje 3 zájmové útvary – akvaristika, informatika a zájmová hudební výchova. Zapsáno je 25 žáků.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 14/11/2000 ze dne 24. listopadu 2000
2. *Zřizovací listina Základní školy Letohrad, U Dvora 745* ze dne 28. června 2001
3. Třídni knihy všech tříd ve školním roce 2003/2004 a 2004/2005
4. Tematické plány sledovaných předmětů
5. Aktuální katalogové listy žáků všech ročníků
6. Třídni výkazy všech tříd pro školní rok 2004/2005
7. Učební plán školy na školní rok 2004/2005

8. Rozvrhy hodin tříd - školní rok 2004/2005
9. Rozvrh vyučovacích hodin a přestávek - školní rok 2004/2005
10. *Zápisy z pedagogických rad* - školní rok 2003/2004 a 2004/2005
11. *Rámcový plán na školní rok 2004/2005*
12. *Měsíční plány práce školy – září až listopad 2004*
13. *Plán hospitací ve školní roce 2004/2005*
14. *Plán exkurzí, výletů a vycházek na školní rok 2004/2005*
15. *Kontrolní plán na školní rok 2004/2005*
16. *Koncepce rozvoje ZŠ Letohrad U Dvora 745* ze dne 26. srpna 2002
17. *Výroční zpráva školy za rok 2003/2004*
18. *Řád školy* s platností od 30. srpna 2004
19. *Organizační řád včetně organizačního schéma* ze dne 16. října 2000
20. Protokoly o komisionálních zkouškách (druh zkoušky opravná) žáků (pořadové číslo 19 třídního výkazu VII. A, pořadové číslo 29 třídního výkazu VII. B, pořadové číslo 18 třídního výkazu VIII. A ve školním roce 2003/2004) s termínem konání 27. srpen 2004
21. *Program protidrogové prevence 2004/2005*
22. *Tematický plán výchovy k volbě povolání* ze dne 10. září 2004
23. *Pracovní řád s přílohou Pedagogický dozor nad žáky* ze dne 1. září 1997
24. *Organizace dozorů na ZŠ U Dvora Letohrad* ze dne 1. září 2000

ZÁVĚR

Personální podmínky vzdělávání jsou velmi dobré. Vedení školy má stanovené priority jak ve výchovně-vzdělávacím procesu, tak v oblasti materiální a personální. Plánování je funkční a cíle se postupně realizují. Klima školy má pozitivní rysy a podporuje všeobecný rozvoj žáků.

Materiálně-technické podmínky se podle jednotlivých budov liší. Hlavní budova poskytuje žákům i pedagogům funkční a estetické prostředí, k dispozici je dostatek učebních pomůcek. Na odloučených pracovištích 1. stupně (zvláště v Kunčicích) je vybavení zastaralé, učebny a další prostory neútluné, rezervy tam jsou i v hygienických podmínkách. Úroveň vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech byla celkově velmi dobrá. Zavádění efektivnějších forem práce bylo zaznamenáno více na 1. stupni. Nabídka volitelných a nepovinných předmětů je vzhledem k velikosti školy dostatečně široká. Klima školy přispívá k všeobecnému rozvoji žáků.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobrá (průměrný)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektor	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jaroslav Loučka	J. Loučka v.r.
Člen týmu	PaedDr. Marta Hunalová	M. Hunalová v.r.
	Mgr. Mirka Machková	M. Machková v.r.
	Mgr. Věra Rečlová	V. Rečlová v.r.
	Mgr. Pavel Skokan	P. Skokan v.r.

V Ústí nad Orlicí dne 6. prosince 2004

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 22. prosinec 2004

Razítko

Ředitelka školy

Titul, jméno a příjmení Podpis

Mgr. Hana Kotlářová H. Kotlářová v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Smetanova 43, 562 01 Ústí nad Orlicí. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacímho protokolu ČŠI
Městský úřad Letohrad	2005-01-05	J5-1061/04-5171

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
--	--	Připomínky nebyly podány.